

صد و چند نکته فرهنگ شهروندی

به زبان خیلی خیلی ساده

(نسخه الکترونیک)

کتاب صد و چند نکته فرهنگ شهروندی

می باشد که با مجوز نویسنده و انتشارات آئین فرزانگی منتشر شده است.

نشر، کپی برداری جزئی یا کامل، پرینت، چاپ و توزیع رایگان

این نسخه الکترونیک، به شکل های مختلف

به هدف تعالی فرهنگ شهروندی کاملاً آزاد می باشد.

توجه کنید:

چاپ آنبوه همین کتاب به جای صاحب امتیاز و فروش آن غیر مجاز می باشد.

برای دریافت آخرین ویرایش نسخه الکترونیک هم می توانید به

سایت فرهنگ ملی مراجعه نمایید: www.farhangemeli.com

برای سفارش نسخه چاپ شده کتاب نیز می توانید با انتشارات

آئین فرزانگی (۰۳۱ - ۳۷۷۱۷۵۷۰) تماس بگیرید.

به نام خدایی که آدم را آفرید

صد و چند نکته فرهنگ شهروندی
به زبان خیلی خیلی ساده

انتشارات آئین فرزانگی

عنوان:	سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:	دهکردی، حسین، ۱۳۶۳ -
مشخصات نشر:	صد و چند نکته فرهنگ شهروندی به زبان خیلی خیلی ساده /
مشخصات ظاهری:	گردآوری و تدوین حسین دهکردی.
شابک:	اصفهان: آئین فرزانگی، ۱۳۹۲ .
وضعیت فهرست نویسی:	۱۸۰ ص: مصور؛ ۱۰×۱۰ س.م.
موضوع:	۳۰۰۰ ریال ۹۷۸-۱-۶۰۰-۹۳۵۹۳-
موضوع:	فیبا
رده بندی کنگره:	شهروندان -- جنبه‌های اخلاقی
رده بندی دیوبی:	شهروندان ایرانی -- جنبه‌های اخلاقی
شماره کتابشناسی ملی:	زندگی شهری -- ایران
موضوع:	HT۱۰/۹۵۹۴ ۱۳۹۲
رده بندی کنگره:	۳۲۰/۴
شماره کتابشناسی ملی:	۳۳۷۶۶۰۵

عنوان : صد و چند نکته فرهنگ شهروندی به زبان خیلی خیلی ساده
گردآوری و تدوین : حسین دهکردی
ناشر : آئین فرزانگی / تلفن: ۰۳۱ - ۳۷۷۱۷۵۷۰ - ۰۳۱
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲ / شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
چاپ: هشت بهشت / تلفن: ۰۳۱ - ۳۲۲۴۰۴۰۵
قیمت : ۳۰۰۰ تومان

برای داشتن شهری ایده آل
با شهروندانی با فرهنگ متعالی،
سخن ها را بشنویم
و به بهترینش عمل نماییم...

خویشتن را معیار و مقیاس
قضاؤت بین خود و دیگران بگیر!
پس آنچه را که برای خود دوست می‌داری
برای دیگران دوست دار،
و آنچه را که برای خود نمی‌پسندی
بر دیگران نیز مپسند.

ستم مکن!

همانگونه که دوست نداری به تو ستم شود.
نیکی کن، همانطور که دوست داری نسبت به
تو نیکی کنند،

برای خویشتن چیزی را زشت بدان
که همان را برای دیگری زشت می‌شماری،
به همان چیز برای مردم راضی باش
که برای خود می‌پسندی.

بخشی از نامه‌ی امام علی (ع) به امام حسن (ع)

نامه ۳۱ نهج البلاغه

نه تنها با فرهنگ باشیم،
بلکه فرزندان خود را نیز با فرهنگ تربیت کنیم!
آنگونه که اگر روزی اشخاصی مطرح
و تاثیر گذار شدند، به تربیتشان افتخار کنیم...

أهل مطالعه باشیم...

دانش و آگاهی های خود را افزایش دهیم و در
مقالات روزمره با دلیل و منطق سخن بگوییم.

وقتی با کسی مشورت می کنیم و یا از شخصی، نظر می گیریم، به نظر او احترام بگذاریم و اگر نظرش را قبول نداریم، حداقل او را به خاطر نظرش، نکوهش و سرزنش نکنیم.

اگر آدرسی را خوب بلد نیستیم، با دلسوزی بیجا، فرد پرسش کننده را گمراه نکنیم.

در رفتار و گفتار مان
 فقط مطابق میل شخصی عمل نکنیم،
 به اصول و قواعد شناخته شده در جامعه یمان
 و ارزش‌های انسانی مشخص شده متوجه
 باشیم.

سُراغ وسایل شخصی دیگران نرویم. از گوشی موبایل گرفته تا کامپیوتر و دفتر خاطرات و یا حتی دفتر تلفن ! مثلاً پیامک های تلفن همراه کسی را بدون اجازه آش نخوانیم...

در هنگام رانندگی از بوق زدن های بی جا
در نزدیک بیمارستان، در کوچه و خیابان، در
مناطق مسکونی، کتابخانه و هر جای دیگر
پرهیز نماییم.

همچنین، از بوق زدن برای سلام، تشکر،
اعتراض و... اجتناب کنیم.

یادمان باشد: صدای بوق زدن ما را همه
خواهند شنید

و این کار همه شهروندان
را ناراحت خواهد کرد !!!

قبل از سوار شدن به وسایل نقلیه عمومی،
فرصت دهیم آنها بی که می خواهند پیاده
شوند، اول پیاده شوند، بعد ما سوار شویم.

از نشر و ترویج بدی ها در جامعه پرهیز کنیم.
گناه شخصی که خبر، عکس و یا فیلم گناهی
را نشر می دهد، از انجام دهندهان آن گناه به
مراتب بیشتر است.

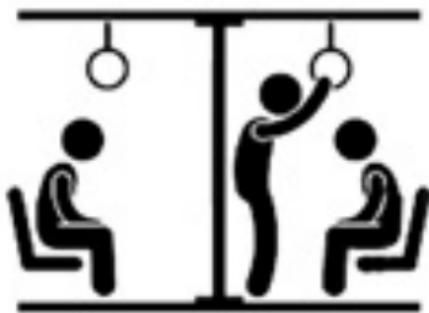

در خانه دیگران بدون اجازه، به یخچال آنها
سرک نکشیم. همچنین به کمد های آشپزخانه،
کمد لباس و ...

در تاکسی، صندلی جلو را در اختیار افراد مسن
و خانم ها قرار دهیم تا احساس راحت تری
داشته باشند.

در هنگام سوار شدن در وسایل نقلیه عمومی
مانند اتوبوس، مترو و ... به دنبال تصاحب
صندلی های خالی نباشیم. بعضی وقت ها هم
با اختیار بایستیم و اجازه دهیم که دیگران
بنشینند.

از ریختن زباله در مکان نامناسب پرهیز
نماییم، چه در وسایل نقلیه عمومی
چه در سطح شهر و یا هر مکان عمومی دیگر
حتی در حد یک پوسته تخمه آفتابگردان !!!
زیرا که این وجه مشترک همه شهروندان است
که دوست داشته باشند
شهرشان در پاکیزگی
و تمیزی نمونه و الگو باشد .

از بلند صحبت کردن با یکدیگر در مکان های عمومی پرهیز نماییم، مخصوصاً در وسایل نقلیه عمومی چون تاکسی و اتوبوس و ... دیگران مجبور نیستند به مکالمات ما گوش دهند و شاید بخواهند از این فرصت برای فکر کردن یا مطالعه استفاده نمایند !

در حفظ و نگهداری وسایل نقلیه عمومی
شهرمان کوشنا باشیم!

زیرا که این وسایل متعلق به یک سازمان
خاص نیست، بلکه متعلق به تک تک
شهروندان است.

طمئناً دیدن صندلی های پاره
و یا خواندن دست نوشته های روی صندلی و
بدنه‌ی اتوبوس شهرمان برای هیچ شهروندی
دلنشیں نخواهد بود !!!

در هنگام پارک اتوموبیل، به شکلی پارک نکنیم
که فضای پارک کردن دیگران را از بین ببریم
و یا محدود و سخت کنیم.

در همه جا، به خصوص در مساجد و زیارتگاه‌ها با وضو و پاکیزه و معطر وارد شویم.
حتی در موارد خاص مانند:

مسافرت، نمازخانه‌ها و مساجد بین راه
خانه خدا چه مسجد الحرام در شهر مکه و چه
در روستایی کوچک و چه در بین راه دو شهر و
چه هر جای دیگر خانه خدادست،

همچنین از ورود و گذاشتن
کفش هایمان بر روی فرش
و کف مساجد پرهیز نماییم.

در هنگام نماز جماعت هماهنگ باشیم.
نه جلو بزنیم و نه عقب بیفتیم.
ابتدا صفوف جلو را پر نماییم.
این کار، نظم و ترتیب، وحدت و هماهنگی ما را
می رساند.

از توقف در سر پیچ پشت چهار راه ها و چراغ
خطر پرهیز کنیم!!! کاملاً واضح است با این کار
مسیر خودروهایی که قصد پیچیدن به سمت
راست را دارند، مسدود خواهیم کرد.
یادمان نرود: رانندگانی که می خواهند، سمت
راست بروند، مجبور نیستند مانند خودروهای
پشت چراغ قرمز معطل سبز شدن چراغ
باشند!!! زیرا که باید مسیرشان باز باشد.
لطفاً برای زودتر رسیدن، فقط خودمان را
نبینیم !

از صحبت کردن با تلفن همراه و یا سوال
پرسیدن و صحبت کردن با راننده‌ی خودروی
کناری در حین رانندگی پرهیز نماییم !!!
زیرا این کار موجب می‌شود آرام‌تر رانندگی
کنیم و این یعنی ایجاد ترافیک برای
خودروهای پشت سر.

فراموش نکنیم: دیگران مجبور نیستند به خاطر
صحبت کردن ما معطل شوند !!! پس بهتر
است برای این کار لحظاتی در مکان مناسبی
پارک نماییم.

در هنگام انجام عبادت،
چه نماز، چه دعا و چه زیارت خواندن
به حقوق دیگران احترام بگذاریم، حقوق
دیگران را پایمال نکنیم و مرتکب حق الناس
نشویم. این ها همه گناه به حساب می آید !
مثل رعایت این نکته ساده که :
با ایجاد سر و صدای بلند و چه با پارک نمودن
نامناسب خودرویمان و یا مسائلی از این دست
مزاحم عبور و مرور و آرامش دیگران نشویم!
خدا دعای ما را اگر در دل هم خوانده شود،
می شنود!!!

از اسراف کردن در هر کاری بخصوص در
شستشو پرهیز نماییم، زیرا که خدا اسراف
کاران را دوست ندارد!
حتی اگر برای وضو گرفتن
برای نماز خواندن باشد.

حرف خوب بزنیم و خوب حرف بزنیم!
در صحبت ها و گفتگوها، نه تنها از کلمات و
عبارات زیبا استفاده نماییم، بلکه همان ها را
نیز محترمانه بیان نماییم:
مانند همان ۳ واژه‌ی معروف: بفرمایید،
بنشینید و ...
که هر سه یک معنی می دهند، اما مسلماً اولی
بهتر است! یا در بیان لغات مانند: رفتگران به
جای ... یا ماشین نظافت به جای ...

یکدیگر را محترمانه خطاب قرار دهیم !
استفاده از پیشوندهایی چون : جناب آقای ،
سرکارخانم و... و حتی برای فرزندانمان :
به کارگیری "آقا" و "خانم" قبل و بعد از نام
ها یشان . این حرکت به فرزندانمان شخصیت
و اعتقاد به نفس خواهد داد.

این احترام به فرزندان، شاید حرکتی کوچک
باشد، اما تاثیری فوق العاده
به همراه دارد.
امتحان کنید !

در هر زمان و هر مکانی به حقوق یکدیگر
احترام بگذاریم !
همه رنجیده ایم و خواهیم رنجید،
از پایمال شدن حقوقمان :
در صفحهای نان، خرید از فروشگاه ها
در سوار شدن به اتوبوس، تاکسی، وسایل
نقلیه عمومی در خارج شدن و وارد شدن به
سینما، مدرسه، ورزشگاه ها و ...
بیاییم دیگر یکدیگر را نرنجدانیم !!!

به یکدیگر کمک کنیم !!!

به کودک یا پیرزنی برای عبور از عرض خیابان

به مادری برای حمل سبد خرید او

به ناتوانی برای عبور از جایی

به راننده ای برای هل دادن خودروی خرابش

به نابینایی برای عبور از مسیری

به ...

این کار بیش از هر کس

خود ما و خدا را خشنود

خواهد کرد. مطمئن باشید !!!

خداوند متعال نماز، دعا و زیارت ما را چه از
دورترین مکان ها و چه از نزدیکترین مکان ها
می بیند و می شنود.

پس نیاز نیست به هر قیمتی و به بیانی دیگر
با ناراحت کردن دیگران، خود را به ضریح در
زیارتگاه ها بچسبانیم! آیا این قابل قبول است
که خداوند برای زائری که به زور به ضریح
چسبیده است، اهمیت بیشتری قائل است تا
آن روستایی که از ته دل و در خانه خود و یا در
مزروعه برای خدا کار می کند و رو به قبله نماز،
دعا و زیارت می خواند؟

پاکیزگی، شان و احترام مکان های مقدس را
نگاه داریم!
فراموش نکنیم
مسجد یعنی محل سجده
و عبادتگاه یعنی محل عبادت
و زیارتگاه یعنی محل زیارت
پس بلند صحبت کردن، خندیدن، دراز کشیدن
و خوابیدن و یا انجام هر کار نا مرتبط دیگر در
چنین مکان هایی معنایی ندارد!

در شروع غذا خوردن لازم نیست حرص بزنیم
و دفعه اول بشقابمان را پُر کنیم تا آخر کار ،
غذا اضافه بباید. در چند مرحله غذا برداریم تا
همه آنچه بر می داریم، بخوریم.
فراموش نکنیم، اسراف و تبذیر حرام است!

نه تنها به دیگران در هنگام غذا خوردنشان،
زُل نزدیم، بلکه از هر گونه دقت، در غذا خوردن
و تعارف کردن بیش از حد به میهمان پرهیز
کنیم...

در هر جایی که هستیم، به قوانین و مقررات
آنجا احترام بگذاریم.
آنگونه ای که دلمان می خواهد رفتار نکنیم.
چه خانه‌ی دوست و آشنا‌ی چه در سازمان و
اداره‌ای و چه در کشوری دیگر...

قرآن، کتاب های دعا و زیارت را
پس از استفاده در جای خود قرار دهیم.
رها نمودن این کتاب ها به ویژه کتاب خدا بر
روی زمین،
حتی در هنگام نماز خواندن، بی احترامی به
این کتاب مقدس است!
همچنین از نوشتن هر نوع یادداشت
بر روی جلد و یا صفحات این کتاب ها، اگر چه
به نیت نشر سخن خدا و یا جملاتی از معصوم
نیز باشد، پرهیز نماییم.

در هنگام ورود به میهمانی و یا مجلسی، به
دنبال بهترین مکان با بهترین چیدمان پذیرایی
نباشیم.

درک کنیم
سیگار کشیدن، دیر آمدن، استفاده از عبارات
زشت در مکالمات روزمره و ...
هیچگدام نشانه‌ی کلاس و شخصیت نیست!

در هنگام غذا خوردن، دهانمان صدا ندهد و
هیچگاه با دهان پر حرف نزنیم.

پس از غذا خوردن نه با نخ دندان و نه با خلال
دندان و نه با هیچ چیز دیگر، جلوی دیگران
دندان های خود را تمیز نکنیم.

به افراد عیب جو، سخن چین، اهل غیبت و
بدگویی، اعتمنا نکنیم.

از هر گونه قضاوت راجع به افراد یا موضوعاتی
که صلاحیت قضاوت راجع به آنها را نداریم،
خودداری کنیم.

از تغییر جهت دادن های سریع و ناگهانی، به
منظور پارک کردن، دور زدن، از حالت توقف
خارج شدن و ... پرهیز نماییم.
بد نیست بدآئیم :

هدف از چراغ راهنمای (چشمک زن) در اتومبیل
- دقیقاً برای چنین زمان هایی بوده است! که
حداقل ۱۰۰ متر قبل از هر انحرافی در مسیر
حرکت به منظور ایستادن، دور زدن و ... چراغ
راهنمای را بزنیم تا دیگران متوجه شوند و از
برخورد و تصادف احتمالی جلوگیری شود !

جایمان را در اتوبوس های شلوغ نه تنها به
بزرگترها، بلکه این کار پسندیده را
نسبت به شخصی که باری همراه دارد
و یا کودکی که کیف مدرسه سنگینی بر دوش
دارد و یا سریاز وظیفه ای که به مرخصی آمده
است نیز انجام دهیم.

هرگز به افراد دروغ‌گو اعتماد نکنیم و هیچگاه
با این افراد نه مصاحبت کنیم و نه دوستی.
بی ارزش ترین افراد در جامعه، افراد دروغ‌گو
هستند.

به کودکان دروغ نگوییم
و به قول هایی که به آنها می دهیم،
بی کم و کاست عمل کنیم!

به حریم خصوصی افراد احترام بگذاریم و از نگاه و یا ورود به این حریم و یا دخالت در این حریم خودداری کنیم.
مثالاً به حیاط خانه ای که در آن باز است نگاه نکنیم و هنگام ورود به هر مکانی اجازه بگیریم، و پس از اجازه دادن، وارد شویم.

نسبت به شهروندان پیاده بی تفاوت نباشیم !!!
همه ما تجربه پیاده بودن را داشته ایم،
مخصوصاً اگر خسته باشیم، انتظار داریم که
اتومبیلی سوارمان کند و حداقل تا قسمتی از
مسیر ما را برساند .

پس وقتی سوار بر ماشین هستیم و چنین
افرادی را می بینیم، خودمان را جای آنها در
نظر بگیریم و نسبت به سوار کردن آنها
بی تفاوت نباشیم !

در محیط های کاری به جای رقابت های منفی،
به رشد و پیشرفت یکدیگر کمک کنیم.
تجربه های خود را در اختیار همکارانمان قرار
دهیم تا آنها هم بدون سعی و خطای دوباره،
پیشرفت کنند و این رفتار مثبت را
نسبت به بعدی ها
تکرار کنند.

کسی را دشمن ندانیم و دیگران را بیش از
اینکه شناختی از ایشان پیدا کنیم، دوست
داشته باشیم و به همه احترام بگذاریم. هر
کمکی از دستمان بر می آید، دریغ نکنیم و
به یکدیگر بدون چشم داشت و منت گذاری
محبت کنیم.

از دقت کردن و گوش کردن به مکالمه دو نفر،
مخصوصاً زمانی که آهسته صحبت می کنند و
یا تلفن می کنند، خودداری کنیم.

راجع به دلیل بچه دار نشدن یک زن و شوهر کنجکاوی و اظهار نظر نکنیم. این مسئله جزء امور شخصی افراد است. یا نخواسته اند و یا نتوانسته اند.

در هنگام غذا، سعی کنیم با جمع غذا بخوریم
نه تنها یی. همزمان با دیگران شروع و با
دیگران تمام کنیم، مخصوصاً زمانی که میزبان
هستیم. زود بلند شدن ما، آرامش غذا خوردن
را از میهمان می گیرد.

همچنین در پهن کردن و جمع کردن سفره
مشارکت کنیم!

پلاستیک، شیشه، کاغذ و مقوا و دیگر مواد
قابل بازیافت، زباله نیستند!
اجازه ندهیم زباله هایمان به مواد زائد تبدیل
شوند. برای نجات زمین و حفظ طبیعت آنها را
با سایر زباله ها در سطل زباله نیاندازیم.

از سلب آرامش و ترساندن دیگران به هر روش و با هر ابزاری و در هر مکان و هر زمانی و به هر بهانه و توجیهی بپرهیزیم.
هیچ دلیل منطقی وجود ندارد که دیگران شریک خوشحالی های نا به هنجرانه پیروزی فلان تیم فوتبال باشند.

بدون کسب اجازه، روی دیوار و درب منازل،
آگهی و اطلاعیه نچسبانیم!

بیش از ظرفیت تعیین شده، سوار آسانسور
نشویم!

اگر قصد تاکسی سوار شدن نداریم، کنار خیابان نایستیم و اگر رانندگی تاکسی به احترام ما خواست بایستد، با حرکتی به او بفهمانیم که ما برای تاکسی نایستاده ایم.

آن زرنگی، که حقوق دیگران را پایمال کند،
زرنگی نیست، بلکه ظلم و ستم به دیگران
است در جهت کسب منافع شخصی.
آن زرنگی، زرنگی است که با استفاده از ابتکار
و خلاقیت و بدون تضییع حقوق دیگران نفعی
را به انسان برساند.

زمانی که شماره تلفنی را اشتباه گرفتید و
شخص پشت خط تلفن گفت: اشتباه گرفته
اید، تلفن را آنی قطع نکنید!

پس از عذرخواهی
و خدا حافظی
تلفن را قطع کنید.

از به کارگیری کلمات و لغات زشت و توهین
آمیز در مکان های خصوصی و عمومی پرهیز
کنیم.

ضعف مهارت رانندگی دیگران را نه مسخره
کنیم و نه به آن توهین، زیرا که نه با مسخره
کردن ما و نه با توهین ما، آن ضعف برطرف
نخواهد شد.

فراموش نکنیم،
پیاده رو محل عابرین پیاده است و خیابان
محل عبور خودروهای سواری...
پس، نه با موتور و دوچرخه از پیاده رو برویم
و نه وقتی پیاده ایم، در طول خیابان قدم بزنیم!

احساساتی، دهن بین و دنباله روی بی چون
و چرا نباشیم! فقط برای خودمان زندگی
نکنیم، به کار گروهی عادت کنیم و خوشبختی
را نه تنها برای خود، بلکه برای دیگران نیز
بخواهیم...

از مسخره کردن چهره، لهجه، رفتار و به
طور کلی از مسخره کردن تفاوت های طبیعی
یکدیگر پرهیز نماییم.
هیچگاه خود را برتر از دیگران ندانیم و از
برتری جویی پرهیز کنیم مگر در اخلاقیات و
ارزش های انسانی...

سعی کنیم وظایفمان را دقیق و بی کم و
کاست، انجام دهیم و از انجام کارهای سپرده
شده به ما، کم نگذاریم. به تعهدات خود وفادار
بمانیم و به همه‌ی آن‌ها به خوبی عمل کنیم و
نسبت به جزئیات آنها متعهد باشیم.

در رفت و آمد های خود سعی کنیم از وسایل
نقلیه عمومی استفاده کنیم تا خودروهای
شخصی!

داشتن هوایی پاک نه تنها حق همه می باشد،
بلکه حفظ آن نیز وظیفه همه می باشد.

هنگام رانندگی و عبور از آبگرفتگی و یا در
باران مواطن باشیم، باعث پاشیدن آب به
عابرین پیاده و نراحت کردن آنها نشویم.

آمانت دار خوبی باشیم، به آمانت دیگران
آسیب نرسانیم و آنها را سالم به صاحبانش
برگردانیم، مثلاً روی کتاب، مجله و روزنامه ای
که از شخصی برای مطالعه می‌گیریم، خط
کشی و یا علامت گذاری نکنیم.

در هنگام رانندگی از ایستادن در مکان
نامناسب ، مانند وسط خیابان به منظور سوار
شدن به تاکسی ، پرهیز نماییم. همچنین در
زمان پیاده شدن از تاکسی ، حتی اگر راننده
از شما بخواهد ! این کار ما مانعی خواهد بود
برای عبور خودروهای دیگر !

پس دقت کنیم:

در جایی منتظر بایستیم که راننده ای را مجبور
به تخلف نکنیم و در پایمال نمودن حق دیگران
شریک نباشیم.

تلفن های ضروری را بی جهت، اشغال نکنیم...
شاید این کار ما،
خانواده ای را خانمان سوز کند...

آنجا که اشتباه از جانب ما بوده است، بپذیریم،
جبران و عذرخواهی کنیم و به دنبال توجیه
نباشیم و از اینکه تقصیر خود را به گردن
دیگران بیاندازیم، بپرهیزیم.

اطلاعات شخصی دیگران چون تلفن، آدرس،
اطلاعات شغلی و ... را بدون اجازه در اختیار
دیگران قرار ندهیم.

کارهای خوب دیگران را با رضایت ایشان،
برای دیگران بازگو کنیم
و با اینکار ، کارهای نیک و حرکت های مثبت را
در جامعه ترویج دهیم.

به شکلی رفتار کنیم که در ذهن هر گردشگر
خاطره ای خوش بجا گذاریم و شاهد حضور
هر چه بیشتر گردشگران در شهرمان باشیم.

در دعوا ها و منازعات اجتماعی،
به جای تماشاجی بودن، به پایان دادن
درگیری کمک کنیم.

در اموری که به ما مربوط نیست، دخالت نکنیم.
و راجع به مسائلی که تخصص نداریم، اظهار
نظر نکنیم.

به شادی های دیگران احترام بگذاریم
همانگونه که دوست داریم به شادی های ما
احترام گذاشته شود...

همچنین به ناراحتی های دیگران احترام
بگذاریم همانگونه که دوست داریم به ناراحتی
های ما احترام گذاشته شود.

در صورت کمک برای حل مشکلی آن را به رُخ
دیگران نکشیم و در صورت عدم مشارکت در
آن، حداقل امر و نهی نکنیم.
بیرون گود ننشینیم و بگوییم، لنگش کُن...

در هنگام رانندگی

از جایه جا شدن های مکرر، از این خط به آن
خط رفتن به هدف زودتر رسیدن پرهیز نماییم.

تا حالا فکر کرده ایم، اگر همه می خواستند
برای زودتر رسیدن همین کار را انجام دهند،
اصلاً کسی به مقصد نمی رسید؟!

پس هیچ گاه در حین رانندگی
فکر نکنیم فقط این ما هستیم
که عجله داریم !

در موضوعاتی چون ازدواج، عقد و عروسی،
از بدعت‌ها، سنت‌ها و عادت‌های غلط پیروی
نکنیم و ازدواج را برای جوانان آسان کنیم...

در مراسم عروسی از راه بندان و ایجاد ترافیک
و مزاحمت صوتی با بوق زدن و ترقه زدن
خودداری کنیم...
شاید بیماری اورژانسی باید به بیمارستان
برسد و یا شخصی استراحت می کند!
بفهمیم و درک کنیم این نهایت خودبینی است
و شروع یک زندگی با گناه و ضایع نمودن حق
مردم...

انتظار نداشته باشیم همه مطابق میل ما رفتار
کنند... این یعنی خودخواهی!

برای خنداندن جمع، از تهمت زدن، مسخره
کردن و اهانت به یکدیگر پرهیز نماییم.

ضعف‌ها و عیب‌های دیگران را پنهانی به آنها
متذکر شویم و از بیان آن با صدای بلند و به
حالت تمسخر و یا از موضع برتر
و در جمع و حالت تحقیر کردن بپرهیزیم.

خودسرانه قرص و دارو مصرف نکنیم.

وقتی کسی در حال عکس گرفتن است، از جلوی دوربین عبور نکنیم، همچنین زمانی که دو نفر در حال گفتگو هستند، با عبور از بین آنها، گفتگویشان را قطع نکنیم.

در سفر به گونه ای باشیم که برداشت منفی
نسبت به آهالی محل زندگی ما نشود.
زیرا که ما در هر جایی به عنوان نمایندهٔ
محل زندگی خود شناخته می‌شویم.

نقدهایی که نسبت به هم داریم، صریح،
روشن، مودبانه و دوستانه مطرح کنیم نه به
صورت کنایه آمیز...

دوست داشتن دو طرفه است، انتظار نداشته
باشیم که اگر کسی را دوست می داریم او هم
حتماً باید ما را دوست داشته باشد.

از سوار شدن به تاکسی و اتوبوس پرهیز نماییم، مگر اینکه مطمئن شویم کسی پیش از ما منتظر تاکسی نبوده است !!! قطعاً موقعي بوده است که این زرنگی دیگران ما را ناراحت کرده است، اینکه مدتی منتظر آمدن تاکسی بوده ایم، به محض رسیدن تاکسی، کسی که کمتر از ما منتظر بوده، زودتر سوار شده است و ما جامانده ایم !

از توقف در وسط خیابان حتی برای چند لحظه
هم پرهیز نماییم !!!

چه به منظور پیاده کردن و سوار کردن و یا
پرسیدن سوالی و چه به هر منظور دیگری...
دلیلش ساده است، این کار مانع حرکت
دیگران می شود حتی برای چند لحظه !!!
و این طبیعی است که دیگران نیز حتی برای
چند لحظه خود ارزش قائل هستند !!!
پس به جز شرایط بسیار خاص حتی برای چند
لحظه هم دیگر وسط خیابان نایستیم.

از به کارگیری کلمات و عبارات بی معنی و یا
بیگانه با زبان پارسی، در گفتگوهایمان اجتناب
کنیم.

یکدیگر را به کار نیک و کمک به دیگران
تشویق کنیم و به دیگران در انجام کارهای
نیکشان یاری نماییم.

محل زندگی، دارائی، لباس و وضع ظاهری
 و شهرت افراد را مبنای قضاوت و شناخت
 شخصیت ایشان قرار ندهیم.

از نشر شایعه و یا اظهار نظر راجع به خبر و یا
نقل قولی که منبع آن موثق نیست، خودداری
کنیم.

هیچگاه از چراغ قرمز عبور نکنیم !!!
حتی اگر سوار بر موتور و یا دوچرخه ای
هستیم ! کاملاً مشخص است این کار به
معنای پایمال نمودن حق همه کسانی است که
چراغ برایشان سبز است ! تا حالا بارها با این
مسئله روبرو شده اید که چراغ سبز است ولی
خودروهای جلوتر حرکت نمی کنند !!! مطمئن
باشید یکی از دلایلش این است که حداقل یک
نفر چراغ قرمز را رد کرده است. مواطن باشیم
هیچگاه ما، آن یک نفر نباشیم !!!!

به هنگام تصادف و یا اتفاقی ناخواسته، از اظهار نظر عجولانه، دعوا، مشاجره، توهین به یکدیگر بپرهیزیم و قضاوتش راجع به مقصر یا مقصرین را به آهلش بسپاریم.

از نقل بخشی و یا قسمتی از خبر و یا موضوعی که به ضرر و یا به نفع کسی خواهد شد، پرهیز کنیم. اینکار بی انصافی در اطلاع رسانی است و ظلم به یکی از طرفین موضوع است.

از سخن‌ها و رفتارهایی که مستقیم و غیرمستقیم، منجر به دو به هم زنی می‌شود، پرهیز کنیم و نسبت به بدگویی‌ها و غیبت‌ها سکوت نکنیم و عکس العمل نشان دهیم.

از بلند صحبت کردن با تلفن همراه
در مکان های عمومی پرهیز نماییم !!!
هر شهروند ذهن مشغولی های خودش را دارد.
با بلند صحبت کردن خود، باعث مزاحمت برای
دیگران نشویم!

محیط های آرام
برای هر شهروندی
خوشایند خواهد بود
تا محیطی پر از سر و صدا
و هرج و مرچ ...

در مسابقات فوتیبال اعتراض خود نسبت به
عملکرد داوران و بازیکنان را، با اهانت و کلمات
رکیک نشان ندهیم.

در پشت چراغ قرمز از توقف روی خط عابر
پیاده پرهیز نماییم! این کار یعنی تجاوز به
حریم عابر پیاده و مانند آن است که ، وقتی
چراغ برای راننده سبز است، عابر پیاده جلوی
خودرو وسط خیابان باشد !!!
توجه فرماییم که: رعایت این نکته علاوه بر
احترام به شهروندان پیاده ،
ظاهری زیبا
به چهار راه های ما
خواهد داد.

در رانندگی، سرعتی متعادل و متناسب با
هر مکان داشته باشیم. نه سرعتی بیشتر از
سرعت استاندارد و نه سرعتی پایین تر از
سرعت استاندارد !!!

این آرام آرام رفتن ها علاوه بر ایجاد ترافیک
دیگر رانندگان را آزار می دهد و عامل انحراف
ماشین های عقبی از خط مستقیم می شود، که
این هم بوق زدن های خودروهای مسیرهای
کناری را در برخواهد داشت و به دنبال آن
آلودگی صوتی !

از غذا خوردن و جویدن آدامس در حین
صحبت کردن و یا تلفن کردن به شدت
خودداری کنیم.
این کار بی احترامی و اهانت به طرف گفتگو
است.

هنگام عطسه، خمیازه کشیدن و سُرفه کردن
جلوی دهانمان را بپوشانیم و حتی الامکان آرام
عطسه و سُرفه کنیم.

بی فرهنگی دیگران، توجیهی برای بی فرهنگ
بودن ما نیست!

دانسته های خود را به رخ دیگران نکشیم و
به شکلی آنها را مطرح نکنیم که خودنمایی به
حساب آید.

با کارهایی چون شستن اتومبیل، رخت و
لباس، ظروف غذا و ... در کنار جوی ها، رودها
و رودخانه ها، جریان آب را آلوده نکنیم...

در پارک ها و تفریحگاههای عمومی،
از پختن غذاهای بودار مخصوصاً کباب و جوجه
که تهییه آن برای طبقه ضعیف جامعه مشکل
است، پرهیز کنیم. به فکر دیگران هم باشیم.
بفهمیم که بوی کباب و جوجه هر آدم سیری را
متوجه خود می کند، چه برسد آدم گرسنه...

از توقف های بی جا

در مناطق پارک ممنوع - جلوی خانه دیگران
- جلوی پل ها - در حاشیه خیابان ها جلوی
تقاطع ها - جلوی تابلوهای اطلاع رسانی - در
مکان هایی که احتمال ایجاد ترافیک خواهد
بود - قبل از پیج ها و ورودی ها و هر جای
دیگری که عبور و مرور دیگران را دچار مشکل
می کند، پرهیز نماییم!

این کار یعنی من اهمیت دارم و دیگران نه !!!
یادمان باشد: این توقف های بی جا هر روز
همه ما را ناراحت می کند!!!

در هنگام رانندگی،
برای افرادی که قصد دارند از عرض خیابان
عبور کنند، بایستیم...
نه اینکه سرعت خود را بیشتر کنیم که شخص
مورد نظر، جرات عبور پیدا نکند!

در خانه ای غیر از خانه خودمان، راجع به اینکه
تلویزیون روشن باشد یا خاموش و اینکه چه
شبکه ای دیده شود اظهار نظر نکنیم و از اینکه
خودمان، کنترل تلویزیون را بر عهده بگیریم،
پرهیز کنیم.

هنگام حضور میهمان در خانه یمان، از اینکه در دیدن تلویزیون فقط علایق شخصی خود را در نظر بگیریم، خودداری کنیم. در چنین مواقعي به حضور میهمان احترام بگذاریم و تلویزیون را خاموش کنیم و یا نظر جمع را مد نظر قرار دهیم.

از اخلاق مثبت یکدیگر سوء استفاده نکنیم!
به گونه ای رفتار نکنیم که طرف مقابلمان را از
کار خوب و لطف آش نسبت به ما،
پشیمان کنیم...

نسبت به محیط اطرافمان بی تفاوت نباشیم، عیب‌ها را در حد توانمان برطرف کنیم، و یا به آنها یی که می‌توانند و از عهده یشان بر می‌آید، کمک کنیم تا برطرف شود. صرفاً با بدگویی، بدی‌ها و زشتی‌ها از بین نمی‌رود.

ثروت و دارائی
هیچگاه نشانه شخصیت نیست!
پس از به رُخ کشیدن ثروت و دارائی هایمان
به شکل های مختلف به دیگران خودداری
کنیم.

راجع به موضوعات و مسائل شخصی و
خصوصی افراد، پرسش و کنجدکاوی نکنیم.
مثل میزان درآمد و حقوق، تعداد فرزندان،
میزان دارائی و ...

سعی کنیم همیشه مثبت بیاندیشیم و مثبت
حرف بزنیم و از بازگوکردن اخبار منفی و
ناراحت کننده خودداری کنیم و برای سلامت
روح و روان، هر روز ورزش کنیم.

در نگاه، برخورد، رفتار و گفتارمان در جامعه،
نسبت به خواهر، مادر و ناموس مردم، آنگونه
باشیم که دوست داریم، دیگران نسبت به
خواهر، مادر و ناموس ما باشند.
فراموش نکنیم، از هر دستی که بدھیم از همان
دست، پس می گیریم...

با مسوک زدن مرتب و رعایت اصول
بهداشتی، از ایجاد بوی بد دهان و رنجش
دیگران پیشگیری کنیم.

در هنگام غذا خوردن و در میهمانی از محدوده
جلوی بشقاب خود برای برداشتن چیزی،
تجاوز نکنیم. ظرف سالاد، خورشت و دسر و
یا نوشیدنی جلوی دیگری را جلوی خودمان
نگذاریم.

در عبور از عرض خیابان آهسته و قدم زنان
عبور نکنیم ! مخصوصاً زمانی که خودرو یا
خودروهایی به احترام ما ایستاده آند،
زیرا این قدم زنان رفتن،
علاوه بر عصبی کردن خودروهای ایستاده،
آن ها را از تکرار این وظیفه قابل تحسین
اخلاقی پشیمان خواهد کرد!
پس، مواطن باشیم هیچگاه با اعمالمان
دیگران را از انجام کارهای نیک پشیمان
نکنیم.

از توقف در مسیر حرکت و در ایستگاه های
اتوبوس و تاکسی پرهیز نماییم!
حتی برای چند لحظه !!!

این کار دقیقاً، به معنای پاییمال نمودن حق ۴
گروه است: گروه اول) افرادی که در ایستگاه
منتظر سوار شدن به اتوبوس هستند.

گروه دوم) افرادی که در اتوبوس هستند و می
خواهند پیاده شوند. گروه سوم) افرادی که در
اتوبوس هستند و می خواهند به مقصد برسند.
گروه چهارم) راننده خودروهایی که پشت سر
اتوبوس معطل مانده اند.

وقتی با کسی قراری می گذاریم، سر وقت حاضر شویم و اگر هم به دلایلی نمی توانیم به موقع بررسیم، به طرف مقابل خبر دهیم.

بروشورهای تبلیغاتی را که نیاز نداریم، نگیریم
و پس از چند قدم رها کنیم!
یا از همان اول نگیریم و یا اگر بعد از گرفتن
متوجه شدیم به درد ما نمی خورد، لااقل جایی
بگذاریم که شخص دیگری استفاده کند!

از ایجاد هرگونه سر و صدا بیش از محدوده‌ی
قانونی خود پرهیز نماییم! خانه محل آرامش
افراد است. صدای‌هایی مانند:
رادیو و تلویزیون، داد و فریادها، بازی کردن در
حیاط، رفت و آمد‌های مزاحم گونه و ...
آرامش هر شهروند را که حق قانونی اوست
بر هم خواهد زد!

پس به آرامش دیگران
در محل زندگی احترام بگذاریم.

به نظافت و پاکیزگی محل زندگی خود بپها
دهیم! کوچه و حتی بخش جلوی خانه ما،
متعلق به همه ساکنان کوچه و محل است !!!
می توان با کاشتن درخت و یا پرورش
گل هایی زیبا جلوی خانه یمان به همه
شهروندان محله نشاط بخشدید و می توان با
سر وقت نگذاشتن زباله در بیرون باعث .....
شد!

پس تلاش کنیم
دیگران را خشنود نماییم تا ....

در هر نوع معامله ای، چه خرید و چه فروش
صادق و راستگو باشیم !

در معاملاتی چون خرید و فروش خانه، اتومبیل
و ... همانطور که همه‌ی ما دوست داریم
به هنگام خرید چیزی از همه‌ی محسن و
معایبش مطلع شویم ، در هنگام فروش هر
چیز نیز، دیگران را از محسن و معایب آگاه
نماییم. به عهد های خود نیز وفادار باشیم !!!
رعاایت این نکته،
پیش نیاز انجام هر معامله ایست !

از هر نوع چانه زنی پرهیز نماییم!!!
وقتی بهای جنسی مشخص شده است، دیگر
حرکتی به نام چانه زدن چه معنایی دارد؟!

در گفتگوهای صحبت کسی را قطع نکنیم،
و اجازه دهیم هر کسی به اندازه‌ی دیگران
صحبت کند.

در پمپ بنزین، سریع و بدون مُعطالی بنزین
بنزینیم و دیگران را با کندی عمل و آرامش در
پول پرداخت کردن، عصبانی نکنیم.

از انجام هر گونه روش های غیرقانونی
برای انجام سریع تر و بهتر امور اداریمان
پرهیز نماییم ! این فقط به نفع ما نخواهد بود،
بلکه به معنی پایمال نمودن حق دیگر
شهروندان خواهد بود: مثل پایمال نمودن حق
پیرمرد و یا پیروزی است که برای انجام
کاری مشابه ما،
روزها و هفته هاست
پله های یک اداره
را طی می کند...

به افراد مسن برای انجام امور اداریشان کمک
نماییم! در این صورت، مطمئن باشیم کار
خودمان نیز زودتر و بهتر انجام خواهد شد.
همچنین : افرادی را که آگاه به روند انجام امور
اداری نیستند، راهنمایی نماییم!
همه این کارها، به نوعی صدقه است
و به جز شهروندان،
خدا را نیز خشنود خواهد کرد!

اگر در حال ساخت خانه و یا نوسازی آن هستیم، مواطن بایشیم مصالح و تجهیزات مربوط به آن، مزاحم عبور و مرور دیگران نشود و با علائم هشدار دهنده، محدوده آن را مشخص کنیم...

نان، برنج، بنزین، آب و برق و گاز هیچکدام
فرق نمی کند، همه از نعمت های خداست.
از اسراف و اتلاف نعمت های خدا بپرهیزیم.

هیچگاه خدمتکار و یا مستخدم را بدون
پیشوند و پسوند آقا و خانم، خطاب قرار ندهیم.
این کار توهین به شخصیت است!

مدرک تماماً نشانه‌ی شخصیت نیست!
به افراد روی عادت و به دروغ پیشوندهای
دکتر و مهندس ندهیم.
این کار کم ارزش جلوه دادن زحمت تحصیل
کرده‌ها است.

به هنگام رانندگی، در چهار راه ها به چراغ
قرمز احترام بگذاریم.

همانگونه که زمان ایستادن و رفتن خودروها با
چراغ های سبز و قرمز مشخص است، برای
عابرین پیاده نیز این زمان مشخص شده
است. پس هیچگاه تصور نکنیم، اگر خودرویی
نبود می توانیم از عرض چهار راه عبور کنیم !
و بدتر از آن فکر نکنیم اگر در این حالت عبور
کردیم و خودرویی رسید،
باید برای عبور ما بایستد !

به انضباط و ظاهرمان

در موقع حضور در محیط های عمومی چون
ادارات، سازمان ها، بانک ها و اتوبوس، تاکسی
و ... اهمیت دهیم!

مسلمان دیدن یک شهروند منضبط، معطر و
شیک پوش برای همه دلنشیین تر است تا
دیدن فردی ...

حداقل آنگونه نباشیم
که موجب رنجش دیگران شویم.

بر روی آماكن باستانی، گرددشگری، مذهبی و
... صندلی و سایل نقلیه عمومی، سینماها و ...
دیوارها، زمین های تازه آسفالت شده،
درخت ها و ... یادگاری ننویسیم.

به تابلوها و علائم راهنمایی و رانندگی
احترام بگذاریم !!!

باور کنیم : هر یک از این تابلوها معنایی دارند
و تنها و تنها برای راهنمائی ما در رانندگی و
رفت و آمد در شهر نصب شده اند،
نه برای زیبایی شهر !!!

مواظب باشیم در تصادفات پیش آمده، باعث
ترافیک و راه بندان نشویم، که خسارت معنوی
و حق الناس حاصل از اتلاف وقت مردم، بسیار
بیشتر از هزینه مادی خواهد بود که می خواهیم
با آمدن پلیس از طرف تصادف، بگیریم!
اینکه هیچ یک از دو طرف حاضر به آوردن
اتومبیل خود به کنار نیست، متناسفانه نشان
از بی اعتمادی دو طرف به یکدیگر، نسبت به
گفتن حقیقت است!
پس، صادق باشیم و به یکدیگر اعتماد کنیم...

در صف عابر بانک، امور اداری، سوار شدن
به مترو، اتوبوس و ... فاصله استاندارد تا نفر
جلویی را، رعایت کنیم.

سیگار نکشیم...
و یا اگر در حال ترک آن هستیم،
پیش و حین و پس از ورود به آماكن عمومی
مانند: اتوبوس، بازار، صف نان، مراکز اداری و
... سیگار نکشیم.

در محیط هایی چون کتابخانه و یا بعضی کافی
شاب پ ها و یا رستوران ها که آرامش حاکم بر
فضا است، احترام بگذاریم و جو آرام آنجا را با
ورود خود بر هم نزنیم.

محیط زیست و منابع طبیعی، جنگل‌ها، بیابان‌ها،
رودخانه‌ها همه و همه جزء طبیعت و سرزمین
خداست و سرزمین خداوند را چون خانه خدا، مقدس
بشماریم.

از ریختن زباله و ... پس از اقامت در جنگل، دشت و یا
کنار رودخانه خودداری کنیم...

آخر کمی بیاندیشیم که پس از رفتن ما، چه کسی باید
آنجا را تمیز کند؟!

از اذیت کردن و ظلم به حیوانات، پرندگان و جانداران خودداری کنیم، حداقل به آنها در خانه خودشان (طبیعت محل زندگی) آسیب نرسانیم. همه‌ی جانداران، آیات و نشانه‌هایی از خداوند هستند. پس همه مخلوقات خدا را، دوست داشته باشیم.

از روش های غیراصولی برای قبولی در هر امتحان و آزمونی بپرهیزیم.
مردود شدن در امتحان و یا آزمونی بسیار انسانی تر و شرافتمدانه تر از قبول شدن با تقلب، تخلف و حق کشی است.

از تاریخ گریزی و تاریخ سازی بپرهیزیم،
تاریخ را بخوانیم و نکات و درس هایش را به
خاطر بسپاریم و از عبرت هایش برای آینده‌ی
خود و کشورمان عبرت و از درس هایش برای
آینده‌ی خود و کشورمان درس بگیریم.

سحر خیز باشیم...

از تنبیلی و بیکاری و جستجو برای درآمد آسان
و بی زحمت پرهیزیم.
ارزش پولی که با تلاش و زحمت کسب شود،
بسیار بیشتر از پولی است که بدون زحمت به
انسان رسد.

هر کسب و کاری که داریم،
برای کالا و خدماتمان قیمت هایی کاملاً
مشخص داشته باشیم.

قیمت هر جنسی مطابق با هزینه هایش و
مطابق با استانداردهایی باید مشخص گردد و
نه مطابق میزان تقاضا و یا مطابق دلخواه!
عدم پایبندی به چنین اصولی، ظلم است و
ترویج بی عدالتی...

اگر صاحبخانه هستیم،
نسبت به مستاجر سختگیری نکنیم، او را برای
هر موضوعی تحت فشار قرار ندهیم، برای او
 دائم استرس ایجاد نکنیم...

اگر مستاجر هستیم،
نسبت به تعهدات خود پاییند باشیم،
به گونه ای عمل نکنیم که صاحبخانه نسبت به
مستاجران بعدی سختگیری کند...

اگر استاد و یا معلم هستیم...
از کیفیت تدریس و وقت تعیین شده برای
تدریس کم نگذاریم. این کم فروشی است.
آخر چه دلیلی دارد که بعضی از ما، با نظمی
همیشگی کلاس را زودتر از وقت تعیین شده
تعطیل می کنیم.

اگر دانش آموز و یا دانشجو هستیم...
به هر دلیلی، چه بی علاقگی و یا از سر خستگی
با گفتن عبارت - استاد خسته نباشید! عامل
تعطیلی زودتر کلاس نشویم. چون با این
حرکت خودخواهانه، دیگر دانشجویان
علاقه مند را از حق طبیعیشان محروم کرده ایم
و این یعنی ظلم و حق کشی...

اگر راننده اتوبوس شهری هستیم...

از رانندگی با سرعت زیاد و بی رحمی به سایر اتوموبیل‌ها و موتور سوارها و عابرین پیاده (کوچکترها) و بوق زدن‌های ناهنجار، پر هیزیم. این خود بزرگ بینی و رانندگی غیر اصولی، روزانه باعث ترس و ایجاد استرس فراوان در بین دیگران می‌شود و آزار و اذیت روحی روانی شهروندان به حساب می‌آید.

اگر راننده اتوبوس های بین شهری هستیم...

از سبقت های بی جا و خطرآفرین،
پخش موسیقی های خاص پسند، سرعت زیاد
و ... بپرهیزیم. کمی هم به فکر جان مسافرینی
باشیم که ما مسئولشان هستیم.

اگر تعمیرکار و یا نصاب هستیم...

در هنگام مراجعه به مکانی، همه وسائل مورد
نیاز خود را ببریم و از دیگران، نرdban، آچار،
انبر دست و چهارپایه و ... نخواهیم!
مشخص است وسائل کار ما باید همیشه
همراهمان باشد نه اینکه برایمان در هر جا
فراهم کنند!

اگر راننده تاکسی هستیم...

از ایستادن در هر جا و مکانی برای مسافر
سوار و یا پیاده کردن بپرهیزیم. اینکار باعث
راه بندان و ترافیک می شود و ظلم به دیگران
است.

اگر کارمند ارباب رجوع دار هستیم...

از اتلاف وقت، بی توجهی به درخواست ارباب
رجوع، بدخلقی و ... بپرهیزیم.

حل نکردن مشکل ارباب رجوع، ارجاع بی دلیل
امور به دیگر کارمندان،

به تعویق انداختن بی مورد زمان رسیدگی به
خواست ارباب رجوع و ...
ظلم و ستم به بندگان خدا
به حساب می آید.

اگر ارباب رجوع هستیم...

از درخواست های نامعقول و غیر منطقی و
دعوت کارمندان به تبعیض و بی عدالتی و
پرداختن رشوه برای تسريع کارهایمان نسبت
به دیگران، خودداری کنیم.

اگر از مغازه داران هستیم...
از سد معتبر کردن ، بپرهیزیم. تصور کنیم همه
غازه داران بخواهند بخشی از پیاده رو را به قرار
دادن نمونه اجناس خود اختصاص دهند !!!
آیا دیگر جایی برای عبور و مرور شهروندان باقی
خواهد ماند؟ معنای پیاده رو از خود لغت کاملاً
مشخص است! یعنی محل عبور و مرور افراد
پیاده ! پس با رفتارهایی خودخواهانه به حدود
دیگران تجاوز نکنیم !!!

اگر از کسبه هستیم...
از هرگونه سر و صدا برای جذب مشتری پرهیز
نماییم !!! اگر همه فروشنده‌گان بخواهند از
همین روش، جذب مشتری نمایند،
چه محیطی ایجاد می‌شد؟
کاملاً واضح است که محیط خیابان مختص یک
نفر نیست و همه مردم نیز در آن خیابان قصد
خرید ندارند. پس با سر و صدای خود و برای
منافع خود، آلودگی صوتی ایجاد نکنیم و نسبت
به حقوق دیگران بی تفاوت نباشیم !!!

اگر میوه فروش، سبزی فروش و ... هستیم...
از هر گونه تبعیض و بد فروشی
پرهیز نماییم !!! آجناس بهتر را رو و معیوب ها
را زیر قرار ندهیم. آجناس خوب را به دوستان
و آشنایان و آجناس بد و معیوب را به غریبه ها
عرضه نکنیم!

اگر از خریداران میوه و سبزی و خواروبار و ...
هستیم...

از هر گونه گلچین کردن آجناس خودداری
کنیم. آخر کمی فکر کنیم معیوب ها سهم چه
کسی خواهد شد؟ سهم فروشنده یا ندارها؟

اگر پزشک و دکتر هستیم ...

از هر گونه کم گذاشتن وقت برای معاينه و
تشخيص بیماری بیماران خودداری کنیم.
همچنین از دیدن چند بیمار با هم و تجویزهایی
که تشخیص درستی نداده ایم و ...

اگر رستوران دار هستیم...

غذایی سالم و با بهترین کیفیت ارائه کنیم،
به گونه ای عمل کنیم که گویی، همه مراجعه
کننده ها به ما عضو خانواده‌ی ما هستند...

اگر عرضه کننده مواد غذایی هستیم...

مواظب باشیم، آجناس تاریخ مصرف گذشته و
بی کیفیت را به مشتریان خود ارائه نکنیم...
بپذیریم که هر نوع عواقب سلامتی که متوجه
مصرف کننده بشود، ما مسئولش هستیم...

اگر پیمانکار کاری هستیم...

کار خواسته شده از ما را، با بهترین کیفیت
ممکن تحویل دهیم. نسبت به تعهدات خود
حساسیت داشته باشیم...
چند کار را که باعث آسیب به کیفیت اجرایی
یکدیگر می شود، همزمان قبول نکنیم...

اگر دارای مسئولیت اجتماعی هستیم...

نسبت به گفته هایمان متعهد باشیم،
قولی ندهیم و یا چیزی نگوییم که از عهده‌ی
انجامش بر نمی‌آییم. انتقاد پذیر باشیم و کارها
را به افراد مدیر و مدبر بسپاریم.

اگر قاضی و یا وکیل هستیم...

با انصاف و عادلانه قضایت کنیم و در قضایت
کردن دقت کنیم، حتی در نگاه کردن به طرفین
هم عدالت را رعایت کنیم.

اگر رئیس و کارفرما هستیم...
نسبت به کارمندان، انعطاف پذیر باشیم.
به خاطر جایگاهمان مدام امر و نهی نکنیم.
در حق کارمندان ظلم نکنیم، حقوق ایشان را
بی کم و کاست بپردازیم.
افراد لایق و شایسته را استخدام کنیم نه
آشناها و سفارش شده ها را...

اگر کارمند هستیم...

نسبت به کارفرما و اموری که به ما سپرده است، متعهد باشیم. نسبت به همه‌ی خرج‌ها و هزینه‌ها، نگاهی دلسوزانه داشته باشیم. به گونه‌ای عمل کنیم که حقوقی که به ما پرداخت می‌شود، با رضایت باشد... اگر توانایی انجام مسئولیت واگذار شده را نداریم، اعلام کنیم و دیگری را به ناحق از داشتن این سمت محروم نکنیم...

خویشتن را معیار و مقیاس
قضاؤت بین خود و دیگران بگیر!
پس آنچه را که برای خود دوست می‌داری
برای دیگران دوست دار،
و آنچه را که برای خود نمی‌پسندی
بر دیگران نیز مپسند.

ستم مکن!

همانگونه که دوست نداری به تو ستم شود.
نیکی کن، همانطور که دوست داری نسبت به
تو نیکی کنند،

برای خویشتن چیزی را زشت بدان
که همان را برای دیگری زشت می‌شماری،
به همان چیز برای مردم راضی باش
که برای خود می‌پسندی.

بخشی از نامه‌ی امام علی (ع) به امام حسن (ع)

نامه ۳۱ نهج البلاغه

امید که این کتاب کوچک
تأثیراتی بزرگ به همراه داشته باشد...

شما هم تلاش کنید

از دیگر انتشارت آئین فرزانگی

كتاب ایران، ساختن یا ساختن

كتاب من مسلمانم

كتاب بازگشت به قرآن

كتاب بازگشت به نهج الفصاحه

كتاب بازگشت به نهج البلاغه

كتاب بازگشت به صحيفه سجاديه

و...

مسلمانکات مطرح شده در این کتاب کامل
نبوده است، از این رو از شما خواننده محترم
تقاضا نمایم، شما نیز اگر نکاتی را سُراغ دارید
که از قلم افتاده است و یا خوب به آن اشاره
نشده است، به پست الکترونیک زیر ارسال
نمایید تا در ویرایش های بعدی اضافه شود.

با تشکر

aeneefarzanegi@gmail.com

توسعه و پیشرفت ما و جامعه ما ،
داشتن آرامش و رضایت از زندگی
در نتیجه‌ی احترام به حقوق شهروندی یکدیگر است
با اعمال و رفتارهای نادرست خود ،
یکدیگر را از این حقوق اولیه محروم نکنیم.

انتشارات آلبین فرزانگی